

Клим І.А., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Система законодавства як складова правової системи є нормативною основою її діяльності, чинником, що забезпечує розвиток та функціонування її основних елементів: правових принципів, систему права, правову діяльність, правові відносини. Тому якість, стабільність законодавства та можливість його реалізації визначають ступінь розвиненості та характер функціонування правової системи держави. Система законодавства, як і правова система України, сформувались протягом останніх двадцяти років на основі системи законодавства УРСР та СРСР. Прийняття Конституції України у 1996 році стало кульмінаційним моментом у визначенні основних напрямів розвитку законодавства України, а в окремих сферах суспільних відносин – і безпосередньо в сфері авіації. На сьогоднішній день займає важливе місце у зовнішній політиці процес розвитку законодавства цивільної авіації. Цивільна авіація – це авіація, яка використовується для задоволення потреб економіки і громадян у повітряних перевезеннях і авіаційних роботах, а також для виконання польотів у приватних цілях. Належне державне регулювання, яке здійснюють уповноважені центральні органи державної влади в авіаційній сфері за допомогою юридичних засобів, займає пріоритетне значення, тому що без нього нормальне функціонування та регулювання суспільних відносин в авіаційній сфері, розвиток і становлення ринку авіаційної галузі буде неможливе.

Відповідно до ст. 5 Повітряного кодексу України уповноважений орган із питань цивільної авіації реалізує державну політику і стратегію розвитку авіації України, здійснює державне регулювання діяльності в галузі цивільної авіації за такими напрямками: створення умов для розвитку авіаційної діяльності, повітряних перевезень та їх обслуговування, виконання авіаційних робіт та польотів авіації загального призначення; організація використання повітряного простору України. Крім того, ПК України визначає шляхи реалізації напрямків розвитку цивільної авіації, а саме: розроблення,

прийняття та впровадження авіаційних правил України; сертифікація суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності; ліцензування господарської діяльності з надання послуг із перевезення пасажирів та вантажів повітряним транспортом та надання прав на експлуатацію повітряних ліній і призначень авіаперевізникам; здійснення постійного нагляду та інспектування дотримання встановлених законодавством, у тому числі авіаційними правилами України, вимог.

Проте, є низка негативних: прогресивний розвиток законодавства України залежить від необхідності наближення національного законодавства нової незалежної, демократичної, правової України до тих міжнародних стандартів, що є спільними для всіх країн світу; сучасна Україна зобов'язана активно здійснювати процес адаптації, наближення власного національного законодавства до норм права Європейського Союзу у зв'язку з необхідністю реалізації європейського вектора зовнішньої політики [1].

Проблема ефективності законодавства може розглядатися в декількох площинах: перший, з'ясування співвідношення фактичного результату дії законодавства й тих соціальних цілей, для досягнення яких це законодавство було прийнято; другий, полягає в тому, що під час оцінювання ефективності правової норми враховують соціально корисний характер результату її дії, матеріальні витрати людської енергії й часу для досягнення цілей; третій, визначення ефективності правових норм, який акцентує на якісних характеристиках права, законодавства та норм права. Сучасне трактування законодавства пов'язують із середовищем дії права, під яким розуміють взаємодію багатьох складових: стану економіки, політичного режиму, якості законодавства, ефективності роботи правових установ [2, с. 277].

Науковці та юристи-практики вважають, що проблема у функціонуванні правової системи України – це наявність системності та якості нормативно-правових документів, і їх дотримання самими громадянами. Перша вимога до якості закону – щоб він не залишався на папері, а застосовувався на практиці та виконувався усіма суб'єктами правовідносин. Виходячи із вище наведеного, можна вирізнити два аспекти якості законодавства: соціальний, що пов'язаний із його формою. Якщо більш конкретніше розглядати це питання: зміст нормативно-правового акта має відповідати основним напрямкам розвитку суспільства; відповідність Конституції України й іншим актам; закони повинні бути виключно правовими; гармонійний взаєморозвиток закону і правової системи в сучасних

умовах [3, с. 26]. Особливу роль у розвитку та удосконаленні законодавства відіграє власне правовий фактор, що охоплює різні явища і процеси правового життя (наприклад, стан внутрішньо системних зв'язків законодавства; дія правових принципів; правове прогнозування та правовий моніторинг; рівень досконалості законодавчої техніки; якість юридичної освіти, її спеціалізація; та ін.).

Як висновок, можу зазначити, що з метою вдосконалення правотворчості в Україні, адаптації законів та інших правових актів до європейського законодавства належить розробити відповідні правові засоби, а саме: поліпшити порядок розроблення, прийняття й реалізації нормативної продукції; розробити єдині правила адаптації правових норм до європейського законодавства. Тобто, ефективність законодавства його реалізація залежить від багатьох чинників і перш за все від рівня економічної основи держави, пріоритетності прав і свобод людини і громадянина та дотримання правопорядку і законності у суспільстві.

Література

1. Законодавчий процес і парламентська законодавча процедура в Україні (проблеми якості, рекомендації щодо вдосконалення в контексті європейської практики): монографія / О.В. Скрипнюк, М.О. Теплюк, О.І. Ющик. Київ: Атіка-Н, 2010. С. 5–7.
2. Марченко М. Проблеми теорії держави і права. Москва: Проспект, 2006. 291 с.
3. Скаун О.Ф. Теорія права і держави: підручник. 2-ге вид., доп. Київ: Алерта, 2017. 528 с.

УДК 347.85(091)(043.2)

Клімук О.О., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПОВІТРЯНОГО ТА КОСМІЧНОГО ПРАВА

Історія повітряного та космічного права, це досить цікавий та складний процес, який є актуальним через науково-технічний розвиток у галузі авіації. Початок формування міжнародного та космічного права було покладено запуском першого штучного супутника Землі 4 жовтня 1957 року в СРСР. Ця подія